

СТАНОВИЩЕ

от проф. Людмил Петров Иванов, доктор, член на научно жури, относно конкурса за академичната длъжност „професор“ в професионално направление 7.6. „Спорт“, научна специалност „Спорт (баскетбол)“.

Настоящото становище е изготвено на основание Заповед №: 1287/04.12.2025 на Ректора на Националната спортна академия „Васил Левски“, София за сформиране на научното жури

Конкурсът

Конкурсът е обявен в Държавен вестник бр. 96 от 11.11.2025, с. 232. в област на висше образование 7. “Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.6 „Спорт“, научна специалност „Спорт (Баскетбол)“ за нуждите на катедра „Баскетбол, волейбол, хандбал“ във Факултет „Педагогика“ на Националната спортна академия „Васил Левски“, гр. София.

За участие в обявения конкурс е подал документи единственият кандидат **доц. Мариана Алексиева Борукова, дн**, от кат. „Баскетбол, волейбол, хандбал“ в НСА „Васил Левски“.

Становището е изготвено в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав (ПРАС) и правилника за неговото приложение в НСА „Васил Левски“, София.

Запознат съм с научната работа и професионалната дейност на доц. Мариана Алексиева Борукова, дн и считам, че те са автентични и коректни.

Данни за кандидата

Образование

Мариана Борукова, дн, е високообразован специалист в областта на баскетбола и спортния мениджмънт. Тя завършва Националната спортна академия „Васил Левски“ в София през 2004 година и се дипломира като бакалавър: „Треньор по баскетбол“, а през 2006 г. - като магистър по „Спортен мениджмънт“ в същия университет. През 2013 г. защитава докторска дисертация (PhD) в НСА „Васил Левски“ в София на тема: “Усъвършенстване на системата за прием и контрол върху подготовката на баскетболни таланти в спортните училища в България“.

През 2022 г. Мариана Борукова защитава втора дисертация на тема „Комплексна система за контрол и оценка на физическото развитие и специфичната работоспособност на подрастващи баскетболисти“, с което получава научната степен „доктор на науките.“

От 07.08. до 13.11.2024, кандидатката за професор е стипендиант по програма „Фулбрайт“ в UMASS, Boston, USA.

Мариана Борукова ползва френски, английски и словашки езици.

Състезател по баскетбол

Мариана Борукова е елитен състезател по баскетбол в България и чужбина. Тя е била състезател в националните отбори на България във всички възрастови групи. Европейски вицешампион за жени до 20 г. и шесто място на световно първенство. Капитан на националния отбор жени. 7 пъти е шампион на България и 7 пъти – носител на купата с различни отбори. Освен в страната, тя е била състезател по баскетбол на отборите Тарб и Мондевил, Франция, Овиедо, Испания, Рудомберг, Словакия и Тивас, Гърция. Вицешампион на Словакия. Баскетболистка на годината в България през 2002 година.

Научна работа

Научната продукция на кандидата за професор отговаря напълно на наукометричните показатели за заеманата академична длъжност, според Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НСА „Васил Левски“. За конкурса доц. Мариана Борукова, дн е представила научна продукция с общо 22 броя заглавия, които включват:

- монография „Комплексна система за контрол и оценка н физическото развитие и специфичната работоспособност на подрастващи баскетболисти“;
- втора монография на тема: „Обединен баскетбол – изследователски подходи“;
- Книга на базата на защитен дисертационен труд на тема: „Комплексна система за контрол и оценка н физическото развитие и специфичната работоспособност на подрастващи баскетболисти“;
- Учебно помагало на тема: „Минибаскетбол – 55 забавни игри“, в съавторство;
- Е-учебник на тема: „Спортните игри, като средство за спорт, фитнес и здраве“;
- **Публикации (19 броя) в споменатите направления.**

Научни области, в които кандидатката за професор работи:

- Упражнения и контрол на спортната подготвеност на подрастващи баскетболисти;
- Физическа работоспособност на ученици и студенти;
- Еволюция и развитие на женския баскетбол;
- Интеграция и приобщаване на хора с увреждания.

В конкурса за професор доц. Мариана Борукова е представила свои участия в шест броя национални и един международен проект, в които тя е експерт. Кандидатката представя 27 броя цитирания на нейни научни трудове.

Тя е ръководител е на двама защитили докторанти, а в момента ръководи още двама.

Научната продукция, представена от кандидата за настоящия конкурс се характеризира със следните *научно-приложни приноси*:

- Разработване и прилагане на комплексна тестова батерия „Борукова, 22“, която предлага на треньорите иновативен подход а подбор и селекция на подрастващи баскетболисти. Системата е приложена успешно от Българската федерация по баскетбол;
- Обосноваване и създаване на модел и интеграция на Обединен баскетбол в образователната система на България;
- Приложен принос на книгата Миниаскетбол – 55 забавни игри в образователната система на България.

Педагогическа и обществена дейност

Педагогическата си дейност доц. Мариана Борукова, дн осъществява като преподавател в НСА „Васил Левски“, София в катедра „Баскетбол, волейбол, хандбал“, на която е ръководител в момента. Тя е била хоноруван преподавател от 2012 до 2014 г., от 2014 г. е щатен главен асистент, а от 2019 г. доцент. Тя има часове в бакалавърска и магистърска степен във Факултет Педагогика и Факултет Спорт в НСА.

Участвала е в актуализирането на учебни програми, научни конференции и форуми на катедрата.

Преподавала е 5 г. в магистърската програма „Спортна педагогика“ във Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“.

Доц. Мариана Борукова, дн работи като отговорен редактор на научно списание „Годишник на НСА „Васил Левски“.

Обществена дейност

Доц. Мариана Борукова, развива активна обществена дейност като:

- Председател на Българската асоциация „Спорт за учащи“ (БАСУ);
- Член на треньорската комисия към Българската федерация по баскетбол;
- Национален координатор и треньор по баскетбол на Спешъл Олимпикс, България;
- Спортен съветник по баскетбол на Special Olympics, Europe/Eurasia.

Заключение

В заключение изразявам категоричното си решение, на основание на всичко посочено по-горе, да гласувам с положително „ДА“ за избирането на доц. МАРИАНА БОРУКОВА, дн за академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. Спорт „ СПЕЦИАЛНОСТ СПОРТ (Баскетбол), за нуждите на кат. Баскетбол, Волейбол, Хандбал“ във факултет „Педагогика“ на Националната спортна академия „Васил Левски“, София.

Велико Търново

20.02.2026

Автор на становището:

Проф. Людмил Петров, доктор

OPINION

by Prof. Lyudmil Petrov Ivanov, PhD, member of the scientific jury regarding the competition for the academic position of "professor" in professional field 7.6. "Sports", scientific specialty "Sports (Basketball).

This opinion was prepared on the basis of Order No. 1287/04.12.2025 of the Rector of the National Sports Academy "Vasil Levski", Sofia on the formation of the scientific jury

The competition

The competition was announced in the State Gazette No. 96 of 11.11.2025, p. 232. in the field of higher education 7. "Healthcare and Sports", professional direction 7.6 "Sports", scientific specialty "Sports (Basketball)" for the needs of the Department "Basketball, Volleyball, Handball" at the Faculty of Pedagogy of the National Sports Academy "Vasil Levski", Sofia.

The only candidate who has submitted documents to participate in the announced competition is Assoc. Prof. Mariana Aleksieva Borukova, doctor of science, from the Department of "Basketball, Volleyball, Handball" at the „Vasil Levski“ National Sports Academy.

The opinion has been prepared in accordance with the requirements of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADSRB), the Regulations for its Implementation (PPZRASRB) and the Regulations for the Development of the Academic Staff (PRAS) and the Regulations for its Implementation at the Vasil Levski National Sport Academy, Sofia.

I am familiar with the scientific work and professional activities of Assoc. Prof. Mariana Aleksieva Borukova, doctor of science and I believe that they are authentic and correct.

Candidate Details

Education

Mariana Borukova, doctor of science, is a highly educated specialist in the field of basketball and sports management. She graduated from the Vasil Levski National Sports Academy in Sofia in 2004 and received a bachelor's degree in "Basketball Coaching", and in 2006 - a master's degree in "Sports Management" at the same university. In 2013, he defended his doctoral dissertation (PhD) at the Vasil Levski National Sports Academy in Sofia on the topic: "Improvement of the admission and control system for the preparation of basketball talents in sports schools in Bulgaria." In 2022, Mariana Borukova defended her second dissertation on the topic "A Complex System for Control and Assessment of Physical Development and Specific Work Capacity of Adolescent Basketball Players", with which she received the scientific degree "Doctor of Sciences."

From 07.08. to 13.11.2024, the candidate for professor is a Fulbright scholar at UMASS, Boston, USA.

Mariana Borukova speaks French, English and Slovak.

Basketball player

Assoc. Prof. Mariana Borukova is an elite basketball player in Bulgaria and abroad. She has competed in the Bulgarian national teams in all age groups. European vice-champion for women under 20 and sixth place in the world championship. Captain of the women's national team. 7 times champion of Bulgaria and 7 times cup winner with different teams. Besides her country, she was a basketball player for the teams Tarbes and Mondeville, France, Oviedo, Spain, Rudomberg, Slovakia and Tivas, Greece. Runner-up of Slovakia. Basketball Player of the Year in Bulgaria in 2002.

Scientific work

The scientific output of the candidate for professor fully meets the scientometric indicators for the academic position held, according to the Regulations for the acquisition of scientific degrees and holding academic positions at the Vasil Levski National Academy of Sport. For the competition, Assoc. Prof. Mariana Borukova, Doctor of Sciences has presented scientific output with a total of 22 titles, which include:

- Monograph "A complex system for monitoring and assessing the physical development and specific performance of adolescent basketball players";
- Second monograph on the topic: "United Basketball - Research Approaches";
- Book based on a defended dissertation on the topic: "A complex system for monitoring and assessing the physical development and specific performance of adolescent basketball players";
- Textbook on the topic: "Minibasketball - 55 fun games", co-authored;
- E-textbook on the topic: "Sports games as a means of sports, fitness and health";
- Publications (19 issues) in the mentioned areas.

Scientific areas in which the candidate for professor works:

- Exercises and control of sports fitness of adolescent basketball players;
- Physical performance of schoolchildren and students;
- Evolution and development of women's basketball;
- Integration and inclusion of people with disabilities.

In the competition for professor, Assoc. Prof. Mariana Borukova has presented her participation in six national and one international projects in which she is an expert. The candidate presents 27 citations of her scientific works.

She has supervised two doctoral students who have defended their dissertations, and is currently supervising two more.

The scientific output presented by the candidate for this competition is characterized by the following scientific and applied contributions:

- Development and implementation of a complex test battery "Borukova, 22", which offers coaches an innovative approach to the selection and selection of young basketball players. The system has been successfully implemented by the Bulgarian Basketball c

- Justification and creation of a model and integration of United Basketball in the educational system of Bulgaria;

- Applied contribution of the book Minibasketball – 55 fun games in the educational system of Bulgaria.

Pedagogical and social activities

Assoc. Prof. Mariana Borukova, Doctor of Sciences, carries out her pedagogical activity as a lecturer at the National Academy of Sports "Vasil Levski", Sofia, in the Department of "Basketball, Volleyball, Handball", of which she is currently the head. She was a part-time lecturer from 2012 to 2014, since 2014 she has been a full-time chief assistant, and since 2019 an associate professor. She has classes in bachelor's and master's degrees at the Faculty of Pedagogy and the Faculty of Sports at the National Academy of Sports.

She participated in the updating of curricula, scientific conferences and forums of the department.

Assoc. Prof. Mariana Borukova, taught for 5 years in the Master's program "Sports Pedagogy" at the University of Veliko Tarnovo.

Assoc. Prof. Mariana Borukova, works as the editor-in-chief of the scientific journal "Annual of the National Academy of Sports "Vasil Levski".

Public activity

Assoc. Prof. Mariana Borukova, develops active public activity as:

- Chairman of the Bulgarian Association "Sport for Students" (BASU);
- Member of the coaching committee of the Bulgarian Basketball Federation;
- National coordinator and basketball coach of Special Olympics, Bulgaria;
- Sports advisor for basketball of Special Olympics, Europe/Eurasia.

Conclusion

In conclusion, I express my categorical decision, based on all of the above, to vote with a positive "YES" for the election of Assoc. Prof. MARIANA ALEKSIEVA BORUKOVA, Doctor of Sciences for the academic position of "PROFESSOR", in the field of higher education 7. Health and Sports, professional field 7.6. Sports "SPORT SPECIALTY (Basketball), for the needs of the Department of Basketball, Volleyball, Handball" at the Faculty of Pedagogy of the National Sports Academy "Vasil Levski", Sofia.

Veliko Tarnovo

20.02.2026

Author of the opinion:

/prof. Lyudmil Petrov, PhD/